عێراق... جێبەجێکردنی بڕیارنامەی پێشوەختەی گومرگی بۆ سزادانی کارا و شمەکەکان دژ بە پەکەکات

دەستەی گشتی گومرگ، ئەمڕۆ پێنجشەممە، ڕاگەیاندنی دەستپێکردنی جێبەجێکردنی بڕیارنامەی گومرگی پێشوەختە بۆ سزادانی کارا و شمەکەکان، هاوکات ئاماژەی بۆ دەستپێکردنی جێبەجێکردنی باجی گومرگی نوێ کرد بۆ سەر ئێنجینەکان و هایبریدییەکان و هێندێک کارا، جێختی لەسەر هەوڵدانی کاری سیستەمی بگرەیی بۆ کۆنترۆڵکردنی بازاڕەکان و پشتگیریکردنی باجخستنە سەر بۆ پڕکردنەوەی جۆرەکان کرد.

سامر قاسم، بەڕێوەبەری گشتی دەستکە، بڕیاری ئازانسی هەواڵی فەرمی کۆمۆتێع بدواداچوونی بۆ کردووە ڕایگەیاند: ئەمڕۆ دەستکرا بە جێبەجێکردنی بڕیاری 957 ساڵی 2025 کە بڕیتییە لە پشتگیریکردنی باجی نوێ بۆ کارا و شمەکەکان لەگەڵ سپاندنی باجی گومرگی لەسەر ئێنجینەکان هایبریدییەکان بۆ کاریگەری لەسەر باقی ئێنجینەل و ئامێر و سیارەکان لە باجی گومرگیدا، لەگەڵ سپاندنی باجی گومرگی بۆ ڕێژەی 5% لەسەر بەهای زێڕ، جگە لە زیادکردنی باجی گومرگی لەسەر هێندێک مادد.

وتیشی، کارا پشتیوانیکەر و مادد خاوکیانەکان بۆ شوێنکی بڕچاو کاریگەریان لەسەر زیادبوونی باجی گومرگی نابوو، ئاماژەی بۆدا کە هەڵگرتنی باج لە ڕێگەی سیستەمی سیکوداوە دەبێت، چونکە ئەمانێتە باجییەکان لە کاتی گەیشتنی کارا و شمەکەکان لە سزادانی ناوندە گومرگییەکان هەڵدەگیرێن و

لە هەگبەی ئاسیکوداوە دەگوازرێنەوە بۆ دەستەی گشتی باج لە چوارچێوەی هەژماری باجگرتووەکان بۆ ژمێریاری باجی لە دواتردا.

جێختی کردەوە، کە کاری سیستەمی بگەیی بۆ کۆنتێنێرەکان لە بەندەرەکان هەوەشێندراوەتەوە، چونکە پێشتر سیستەمی بگەییمان بۆ کۆنتێنێرەکان پەسەند دەکرد کە 3-4 ملیۆن بوو، بەڵام ئێستا باجخستنە سەر بۆ پەی جۆرەکان دەبێت بەپەی هەکارە پەسەندکراوەکان لە دەستەی گشتی گومرگ و یاسای باج و پەسەندکردنی ستاندارد نێودەوڵەتییەکانی گومرگی جیهانی سەبارەت بە باجخستنە سەر کاڵا و شمەکەکان، ئاماژەی بۆدا کە "باجخستنە سەر بۆ پەی جۆری کاڵاکە و بۆهایەکەی دەبێت نەک بۆ پەی سیستەمی بگەیی بۆ کۆنتێنێرەکان.

درێژەی دا، جێبەجێکردنی بڕیارنامەی گومرگی پشوختە لە ئەمڕۆوە بۆ سەرجەم کاڵا و شمەکەکان دەستپێکردووە، چونکە لە یەکی کانوونی یەکەمی ڕابردووەوە بڕیارنامەی گومرگی پشوختە بۆ کاڵا دیاریکراوەکان وەک ئۆتۆمبێل و زێ و زێینگ و ئامێرەکانی ساردکەرەوە جێبەجێ کرا، بەڵام ئێستا سەرجەم کاڵاکان دەکەونە ژێر بڕیارنامەی گومرگی پشوختەوە، واتە بازرگان یان هاوردەکار لە سەرەتادا لە هەگبەی بڕیارنامەی گومرگی پشوختەوە هەکارە گومرگییەکان هادگەیەنێت پێش گواستنەوەی پارە و دواتر گواستنەوەی پارە ئەنجام دەدرێت، و کاتێک شمەکەکە دەگاتە سنوور، بڕیارنامەی گومرگی پشوختە پوخت دەکرێتەوە و بەراورد دەکرێت، کە ئەمش سنوورێک بۆ دەستکاریکردن لە مامەڵەی گومرگییەکان دادەنێت و کاریگەری لەسەر زیادبوونی داهات دەبێت